

LES BARRAQUES DE PEDRA SECA AL BAGES

La monografia que avui presentem, premi Valeri Serra i Boldú de Cultura Popular l'any 2008, enceta temàtica en la col·lecció, tot i que el tema de l'estudi de construccions rurals en pedra seca ha despertat l'interès etnogràfic, arquitectònic i, fins potser, turístic des de fa una colla d'anys.

És així que, encara que al Bages –lloc on se centra l'estudi– no hi hagi associació dedicada a aquesta temàtica, sí que en tenim a les Garrigues i a l'Urgell-Segarra, per donar-ne exemples propers. Si es crea ara la del Bages, trobarà en aquest llibre un excel·lent referent per continuar la feina.

Jaume Plans Maestra titula el seu estudi *Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages*.¹ I, certament, en aquest cas el títol respon exactament al contingut. Dins l'àmbit de les tecnologies populars, teníem ja premiats i editats un estudi sobre els oficis tradicionals i un altre sobre el procés de la fusta al Pirineu. Aquest se centra en el treball constructiu amb la pedra seca, amb especial atenció a les cabanes o barraques.

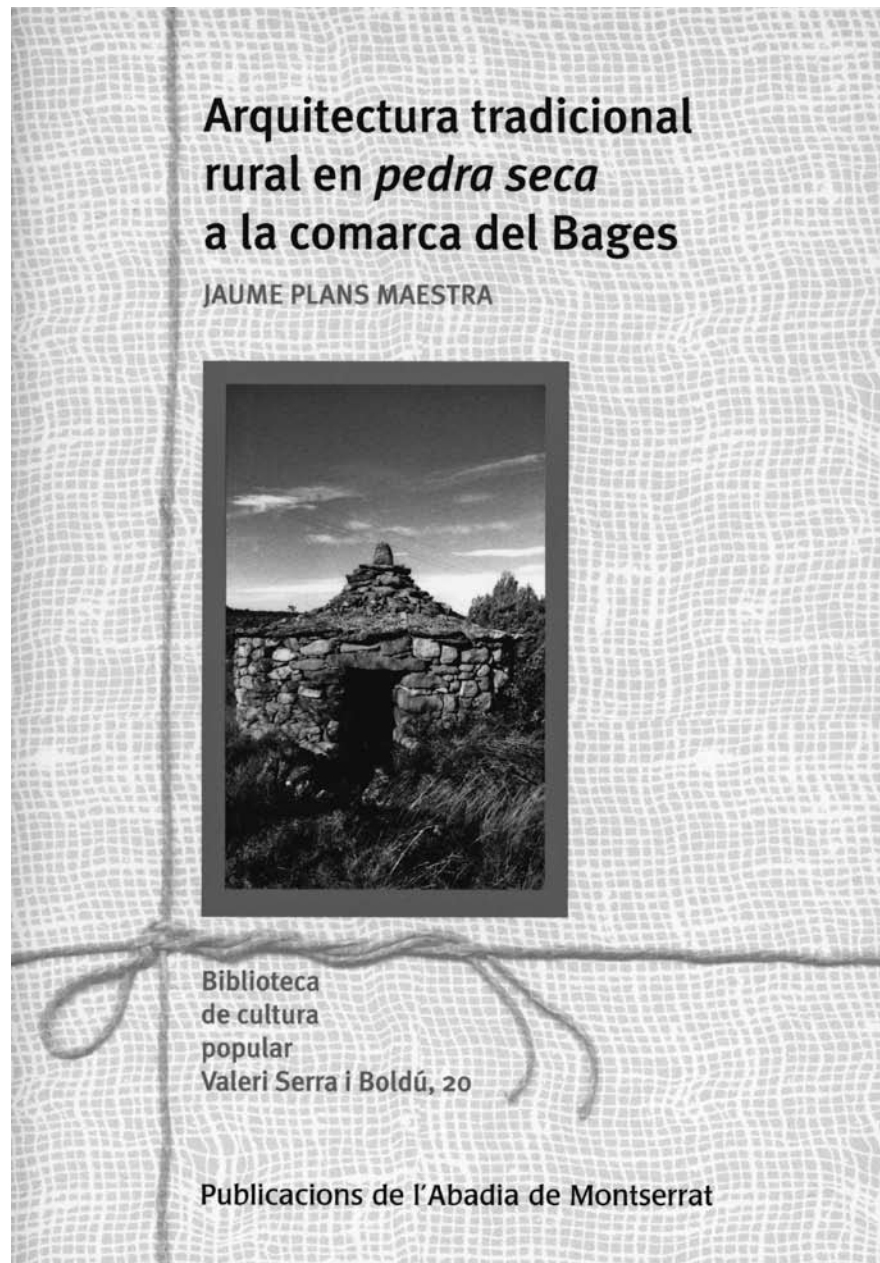
L'historiador Llorenç Ferrer, al pròleg, destaca la varietat d'anàlisis i d'enfocaments que han fet possible la present obra: "Una barreja de treball minuciós d'arxiu, d'excursionista, de geògraf, d'història oral i de documentalista que és capaç de pouar diferents fonts i integrar-les totes en aquest llibre que avui podem gaudir." (pàg. 9)

Jaume Plans dona la següent definició de la tècnica constructiva amb pedra seca: "consisteix a col·locar, combinar i encaixar pedres, més o menys treballades i de mides

diverses, sense cap més material que les uneixi." (pàg. 19). Veu l'origen remot d'aquesta tècnica constructiva en el Neolític, amb l'adopció de l'agricultura i la ramaderia i amb la necessitat d'assentaments duradors que comportà. Un origen més proper, pel fet que al Bages l'ús de la tècnica de pedra seca va estretament lligat amb el conreu de la vinya, és que ja a l'Edat Mitjana n'hi ha d'haver utilització.

El primer origen és més teòric i lògic, i del segon almenys troba rastres lingüístics (citacions de presències de bordes o cabanes/cabanyes, després barraques, que troba en documents catalans de la zona des del segle X).

Per a la connexió clara entre documentació i patrimoni immoble existent, cal esperar al tercer origen/període: l'Edat Moderna, des de finals del segle XVII, amb

1) Jaume PLANS MAESTRA, *Arquitectura tradicional rural en pedra seca a la comarca del Bages*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat (Biblioteca de cultura popular Valeri Serra i Boldú, 20). Barcelona-Rubí, 2009.